

Kliimapoliitika põhialuste Energeetika ja tööstuse töörühma 1. kohtumine

Aeg: 18.03.2015, 13.30 – 16.30

Juhatas: Mart Raamat

Protokollis: Johanna-Maria Siilak

Osalesid:

1. Jaanus Uiga, Arengufond
2. Tanel Laasma, EKUK
3. Ahto Oja, Eesti Biogaasi Assotsiatsioon
4. Tõnis Haavel, Eesti Tuuletehnoloogia Liit
5. Hans Teiv, Eesti Tuuletehnoloogia Liit
6. Mati Makkar, Lilleküla Selts
7. Heiko Heitur, KEM Välisõhu osakond
8. Marina Vilop, KEM Välisõhu osakond
9. Andres Meesak, Taastuvenergia klubi
10. Hannu Lamp, KIK
11. Siim Umbleja, KIK
12. Riin Kruusimägi, Kunda Nordic Tsement
13. Natalja Kohv, KAUR
14. Andres Annuk, EMÜ
15. Rene Tammist, Eesti Taastuvenergia Koda
16. Andres Noodla, Eesti Gaas
17. Janne Tamm, KEM Maapõue osakond
18. Rein Voog, Eesti Mäetööstuse Ettevõtete Liit
19. Imre Soorand, Eesti Külmaliiit
20. Mihkel Härm, WEC Eesti
21. Kärt Kasak, Eesti Keemiatööstuste Liit
22. Pille Arjakas, Tallinna Energiaagentuur
23. Madis Laaniste, MKM
24. Aare Vabamägi, Eesti Maaomavalitsuste Liit
25. Laura Remmelgas, Eesti Keskkonnaühenduste Koda
26. Tõnis Kukk, Eesti Gaasiliit
27. Roger Pilvik, Arteesia Consult OÜ
28. Mart Järvik, Eesti Linnade Liit
29. Tõnis Meriste, Eesti Energia
30. Priit Uuema, AS Graanul Invest
31. Villu Pella, Tallinna Energiaagentuur
32. Diana Revjako, VKG
33. Mart Raamat, KEM
34. Johanna-Maria Siilak, KEM Kliima- ja Kiirgusosakond
35. Argo Rosin, Tallinna Tehnikaülikool

PÄEVAKORD:

Mart Raamatu tervitus ja avasõnad, esimese kohtumise tööplaani tutvustus ning töödokumendi idee ja tausta selgitamine. Tanel Laasma (EKUK) ülevaade KHG tekkest. Grupile ülesande seadmine (huvipakkuvate teemade kaardistamine, arutelu pidamine ning edasiste plaanide paikapanek) ning järgnevates sammudes kokku leppimine.

ARUTELU:

Arutelu käigus esitasid töörühma liikmed dokumendi idee tutvustamise käigus tekkinud küsimusi: peamiselt tunti huvi selle üle, missuguseid teemasid dokumendi raames käsitletakse, kuidas toimub huvigruppide ja töörühma kaasamine, kuhu asetseb see dokument seadusloomes, kuidas toimub suhestumine juba olemasolevate seadusaktide ja arengukavadega. Tunti huvi ka selle üle, et kuidas dokumendi raames käsitletakse konkurentsivõime küsimust. Töörühma juht kinnitas, et üks KPP eesmärke on tagada ka üldise majanduskeskkonna areng – seega konkurentsivõime on tähtis aspekt dokumendi raames. Lisaks arutleti selle üle, kuidas 2050. Aasta perspektiivis hinnata tehnoloogiate arengut ning kuidas teadus- ja arendustegevust dokumendi juurde kaasata.

Järgmise tegevusena palus töörühma juht kõigil töörühma liikmetel kirjutada paberilehele kõige tähtsamad teemad, mida antud dokument peaks käsitlema. Lisaks tuli töörühma liikmetel grupeerida kirja pandud mõtted sarnastesse gruppidesse. Selle tegevuse järel moodustus **4 erinevat alateemat** koos peamiste küsimustega antud alateema raames.

1. Tööstus: riiklikult läbiviidavad tegevused KHG heite vähendamiseks ja tööstuse- ja energeetikasektori efektiivne koostoimimine

Probleemid ning juhtmõtted, mida antud valdkonna suuniste välja töötamisel tuleb silmas pidada:

1. Tööstuse toodangu ja energiatootmise tsüklite ja sektorite geograafilise paiknemise ühildamine; sellega saavutatav efektiivsuse kasv. Tööstuslike soojuslike protsesside optimeerimine ja heit- ja jääksoojuse tõhusam kasutamine ka kaugküttesüsteemides
2. Tööstuse KHG heite vähenemine ei tohi tulla konkurentsivõime arvelt!
3. Efektiivsemate ja väikse keskkonnamõjuga tehnoloogiate ja lahenduste juurutamine (sh maagaasi puhta hapnikuga koospõletamine) ja välja töötamine (riiklikud toetused T&A tegevusteks tööstuses)
4. F-gaaside heite minimeerimine
5. Välismaise sõltumatu eksperdi kaasamine tööstuspoliitika planeerimisse
6. Riiklike poliitikate jõulisem juurutamine
7. Ressursiauditite läbiviimine tööstusettevõtetes ning tegevuse pidev seire

2. Energia kasutamise tõhususe suurendamine ning energia ülekande kadude vähendamine

Probleemid ning juhtmõtted, mida antud valdkonna suuniste välja töötamisel tuleb silmas pidada:

1. Hoonete (nii elamute kui ka tööstus ja teenindushoonete) energiatarbe vähendamine
2. Kaugküttevõrkude uuendamine, rajamine ja/või likvideerimine (seal, kus see on otstarbekas); „tarkade“ elektrivõrkude arendamine.
3. Energiatarbijate ja laiemalt ühiskonna energiasäästu ja –efektiivsuse alase teadlikkuse tõstmine
4. Energia ühistuline (sh agregeeritud) tootmine ja tarbimine ning ressursside efektiivne kasutamine. Mikro- ja hajaenergeetika juurutamine
5. Energiasalvestite ja tarbimise juhtimise rakendamine nii soojuse- kui ka elektrivõrgus

3. Ressursitõhususe (sh põlevkivi kasutamine) suurendamine

Probleemid ning juhtmõtted, mida antud valdkonna suuniste välja töötamisel tuleb silmas pidada:

1. Põlevkivi väärtusahela pikendamine ning põlevkivi primaarenergia tõhusama kasutuse edendamine (sh jääsoojus ning gaasid)
2. Ökoloogilise ning ressursipõhise maksusüsteemi juurutamine (CO₂-põhise maksusüsteemi võimalikkus?). Eratarbijate kõrgem maksustamine ja tööstuse toetamine
3. Investeeringud teadus- ja arendustegevusse: suurem hulk Eestis välja töötatud tehnoloogialahendusi energiasektoris, CCS-tehnoloogia võimalikkus Eesti kontekstis

4. Taastuvate energiaallikate kasutamine fossiilkütuste asemel

Probleemid ning juhtmõtted, mida antud valdkonna suuniste välja töötamisel tuleb silmas pidada:

1. Taastuvate energiaallikate kasutuselevõtt sõltuvalt nende majanduslikust konkurentsivõimest (erinevad taastuvenegialahendused)
2. Biomassi ressursside laialdasem kasutusele võtmine. Kuidas suhtuda biomassi kasutamisse koos põlevkiviga?
3. T&A – IT-lahendused taastuvatel allikatel tootjate arvestamiseks bilansis, muud IT lahendused
4. Eesti elektritootjate konkurents kolmandates riikides toodetud elektriga

OTSUSTATI:

Pandi paika peamised teemad ning kaardistati ka nende alateemad, mis hakkavad ükshaaval olema järgmiste kohtumiste pidepunktideks. Töörühma juht teeb kaardistatud teemadest kokkuvõtte (protokollis on juba välja toodud töörühma poolt kohtumise järgselt kokku lepitud teemade kaardistus) ning saadab töörühma liikmetele. Otsustatakse uus kohtumine kiiremas korras paika panna.

Mart Raamat
Juhataja

(digitaalne allkiri)

Johanna-Maria Siilak
protokollija

(digitaalne allkiri)